

יום ד', ט"ז באייר תשס"ה (25 במאי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום, **ט"ז באייר, 31 ימים, שהם ארבעה שבועות ושלושה ימים לעומר.**
הרחמן הוא יחזיר לנו עבודת בית המקדש למקומה, במהרה בימינו אמן. סלה.

בכל מדינה מודרנית נוהג הממשל לערוך מדי כמה שנים **מפקד אוכלוסין**. תוצאות המפקד הנערך לרוב על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משמשות לצרכים שונים ותוצאותיו מהוות בסיס לשיפור השירות הניתן לאזרחים על ידי השלטון. **המפקד הראשון שמדינת ישראל ערכה היה בשנת ה'תשכ"א [1961] [ב- 1948 נערך מפקד, שנקרא אז "מרשם התושבים"].** לקראת עריכת מפקד זה, **התעורר פולמוס בקרב הציבור שומר המצוות והנושא הגיע לשולחנה של מועצת הרבנות הראשית.** דעתו של מרן הרב **שאלו ישראל, מצעירי הרבנים במועצה זו, היא זו שנתקבלה והיא אומצה כעמדתה הרשמית של הרבנות הראשית לישראל.**

שאלת המפקד התעוררה כבר עם היציאה ממצרים כפי שמופיע בתחילת פרשת "כי תשא": **"וידבר ה' אל משה לאמור. כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם, ונתנו איש כופר נפשו לה' בפקוד אותם ולא יהיה בהם נגף בפקוד אותם."** [שמות ל' 11-12] ובתחילת ספר במדבר [כפי שהבאנו ב'דף' של אתמול]. גם מפרשי התורה ראשונים ואחרונים התייחסו שם לנושא, ובמיוחד הטרידה אותם שאלת המגפה שפקדה את העם כפי שמתואר בהקשר למפקד שערך יואב בפקודת דוד: **"ויאמר [דוד] המלך אל יואב שר החיל אשר אתו שוט נא בכל שבטי ישראל מדן ועד באר שבע אפיקדו את העם וידעתי את מספר העם."** [שמואל ב' כ"ד 2]

אמר רבי יצחק: **"אסור למנות את ישראל אפילו לדבר מצוה"** [מסכת יומא כ"ב.]. ומביאה הגמרא מקור לכך משאל שמנה את העם באמצעות טלאים ולא ישירות: **"דכתיב... וַיִּשְׁמַע שָׁאוּל אֶת הָעָם וַיִּפְקְדֵם בַּטְּלָאִים מְאֹתָיִם אֶלְפֵי רִגְלֵי וַעֲשָׂרֵת אֶלְפִים אֶת אִישׁ יְהוּדָה"** [שמואל א' ט"ו ד]. בהמשך לדעת רבי יצחק שאסר למנות יהודים אפילו לדבר מצווה, מובאות בגמרא שם דעות נוספות "אמר רבי אלעזר: כל המונה את ישראל עובר בלאו, שנאמר [הושע ב' 1] **"וְהָיָה מִסְפָּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּחֹל הַיָּם אֲשֶׁר לֹא יִמְד וְלֹא יִסְפָּר"**. רב נחמן בר יצחק אמר עובר בשני לאוין שנאמר **"לא יימד ולא ייספר"**. מקשה הגמרא על הפסוק, שהרי יש בו סתירה לכאורה בין הרישא [תחילת המשנה] לסיפא [סוף המשנה]: "אמר רבי שמואל בר נחמני, רבי יונתן רמי: כתיב: והיה מספר בני ישראל כחול הים וכתיב אשר לא יימד ולא ייספר!" **ומתרצת "לא קשיא: כאן - בזמן שישראל עושין רצונו של מקום [של הקב"ה], כאן - בזמן שאין עושין רצונו של מקום."**

"כי לא יטוש ה' עמו, ונחלתו לא יעזוב." [תהלים צ"ד 14]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **רביעי** בשבת

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום ד', ט"ז באייר תשס"ה (25 במאי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

משמע שלפי דעתו של רבי יונתן אין איסור למנות את ישראל, אלא שבזמן שישראל עושים רצונו של מקום הם כל כך רבים שאין להם מספר, ובזמן שאין עושים רצונו ניתן לסופרם.

הסברו המחשבתי של מרן הרב ישראלי הוא: "נראה [כי] איסור הספירה, בא לקרב אל השכל את הדבר שנראה מתמיה לכאורה, שפעולה טכנית של ספירה יש בה בכדי להשליט נגף חס ושלום בישראל. מה הסכנה בספירה תמימה, שאינה באה לחדש כלום, ואינה אלא מגלה מספר הקיים ועומד, גם אם אין נוקבים אותו במפורש?" [ההמשך, בע"ה, מחר]

"כי לא יטוש ה' עמו, ונחלתו לא יעזוב." [תהלים צ"ד 14]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום רביעי בשבת

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל